

Извјештај са *Сретењске бесједе* 2017. године

У препуној просторији Академије наука и умјетности Републике Српске, 15. фебруара 2017. године, одржана је пета по реду *Сретењска бесједа* у организацији „Србског сабрања Баштионик“ из Бања Луке. Овогодишњи бесједник с темом „Вјера, нација и држава у нововјековној историји српског народа“ био је Милош Ковић, српски историчар, доктор историјских наука и доцент на Филозофском факултету Универзитета у Београду. Ковић је аутор неколико научних монографија и десетине научних чланака. Његову књигу *Дизраели и Источно питање* у преводу на енглески језик објавио је Oxford University Press. Учесник је бројних међународних конференција и научно-истраживачких пројеката.

Професор Ковић је бесједу почео сјећањем на вожда Крађорђа Петровића и на Сретење 1804. године, када је покренут ослободилачки рат против Турака, који је у српској историји познат као Први српски устанак. Бесједник је многобројној публици изложио краћи историјски преглед развоја српске државности с краја 18. и кроз 19. вијек. Држећи се задане теме, Ковић је истакао значај „европских вриједности“ као темеља на којем су зидане националне и државне идеје Србије током бурног 19. вијека. Заокружујући свој говор, професор Ковић представио је пресудан значај Српске цркве у очувању националног идентитета у периоду под влашћу Османске империје од средине 15. до 19. вијека. Изузетно живу и надахнуту бесједу публика је поздравила великим апалузом. Петом *Сретењском бесједом*, 15. фебруара 2017. године, Бања Лука је обиљежила сјећање на један од најзначајнијих датума српске историје – почетак Првог српског устанка.

Догађај је пјесмом уљепшао хор Света Анастасија Српска, изводећи молитву „Оче наш“, химну „Боже правде“ и композицију „Седам сати удара“.

Јовица Рудић

“Антихуманизам и ренесанса објеката”

У оквиру пројекта „Форум“ ССФФ-а, дана 08. 03. 2017. одржано је предавање на тему „Антихуманизам и ренесанса објеката“. Предавач је био магистар филозофије Мирослав Галић.

Пројекат „ФОРУМ“ представља нову активност Савеза студената Филозофског факултета којом се намјерава омогућити јавни простор за младе истраживаче са Филозофског факултета у Бањој Луци. Овим пројектом омогућено је да постдипломци своја прва јавна представљања и излагања својих истраживачких достигнућа започну на свом матичном факултету.

У контексту таквих стремљења, организатор се за другог предавача у оквиру пројекта определијелио за Мирослава Галића који је скоро стекао звање магистра на Филозофском факултету.

Предавач је у свом излагању посветио пажњу модерним стремљењима унутар филозофије и на тај начин покушао да повеже савремене тенденције у филозофији и ново поимање старих проблема унутар филозофије нашег времена.

На који начин човјек одређује стварност стварности и истинитост истинитости? Да ли религија представља схватање да је човјек једно мало биће у Божијој креацији или је и она увучена у игру оправдавања човјекове моћи над природом? Какав је однос човјека и не-живих бића? Предавач је назначио да модерни покрети, прије свих они у САД-у, све више потенцирају ова питања. Основна теза предавања била је на који начин филозофија може да се избори са тим, односно, како филозофском терминологијом ријешити ова питања?

Предавању су присуствовали студенти Филозофског факултета, у првом реду студенти филозофије. Након излагања, приступило се дискусији, при чему су присутни могли постављати питања предавачу.

Дејан Дошлић

Изложба *Плементио* отворена у Музеју РС

Изложба *Плементио*, аутора Бориса Радаковића, Предрага Лоза и Драгослава Илића, отворена је 23. марта 2016. године у Музеју Републике Српске у Бањој Луци, пред великим бројем посјетилаца.

Чланови Удружења историчара „Др Милан Васић“ покренули су пројекат под називом *Плементио*, чији је циљ дигитализација средњовјековне историјске грађе везане за Босну и Хумску земљу, а ова изложба је само један дио тога пројекта. На 27 панoa приказано је културноисторијско наслеђе српског народа из средњег вијека на овим просторима.

Изложба је подијељена у четири цјелине које чине: средњовјековни надгробни споменици, у народу познати под називима мраморје, ками, биљези, итд., а у стручној литератури под називом стећци. Године 2016. стећци су ушли на УНЕСКОВУ листу свјетске баштине. Затим, ту су натписи на стећцима, црквама и загробним храмовима, који нам говоре о киторској дјелатности на овим просторима или о идентитету, језику, писму и животу покојника сахрањених под стећцима. Панои садрже и црквене списе коришћене у вјерске сврхе, који показују црквене прилике, али и везе Босне и Хума са другим српским областима. На крају, ту су повеље и писма владара и властеле, који нам говоре о политичким, економским, идеолошким и другим приликама у средњовјековној босанској држави. Један од циљева изложбе био је да преиспита постојећи и покуша покренути изградњу новог односа према знању о српском културном наслеђу у БиХ, као једном од стратешких основа Републике Српске.

Пројекат *Плементио*, подржали су Министарство просвјете и културе Владе Републике Српске и Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Владе Републике Србије. Изложба је била постављена у Музеју РС и током мјесеца априла, након чега је кренула на нове дестинације широм Републике Српске и Србије.

Борис Радаковић

“Сусрети”

Савез студената Филозофског факултета у Бањалуци и уредништво часописа *Ноема* угостили су 24. и 25. марта 2017. године, у оквиру пројекта *Сусрети*, уреднике студентских часописа у региону. Уредници и заинтересовани гости присуствовали су представљању ентузијастичних подухвата студената-уредника сљедећих часописа – *Ноема* часопис студената Филозофског факултета из Бањалуке, *Весна*, књижевни лист из Београда, *Мали Левијатан*, часопис студената политикологије из Загреба, *Култ*, часопис за културу, умјетност, литературу и театар из Новог Сада и *Плетер*, часопис студената повијести и Удружења *Тома Архиђакон* из Сплита. У оквиру овог пројекта уређивачки одбори наведених часописа разговарали су о уређивачкој политици, великом интересу студената да пишу, те проблемима са којима се сусрећу сви који су се упустили у ове прегалачке воде и тако размијенили драгоцјена искуства о визији развоја студентских часописа.

За почетак, сви уредници су представили своје часописе – њихов садржај, теме, историјат, актуелне и претходне бројеве, уредништво, планове за будућност и потешкоће са којима се носе. Оно што је свим часописима већ на први поглед било заједничко јесу озбиљне намјере да се студенти својим радовима покажу у најбољем свјетлу, те чињеница да сви радови бивају рецензирани у посебној и врло озбиљној процедури, што је само доказало колико су ови млади људи озбиљни и посвећени послу који обављају. Поред тога, сви уредници су истакли како настоје унаприједити своје часописе иако се суочавају са бројним недаћама, у првом реду са неразумијевањем околине те са финансијским незгодама. Посебно су апострофирале муке са смјеном генерација и покушајима анимације сарадника, која превасходно проистиче из недостатка самопоуздања.

У другом дијелу трибине студенти су разговарали о самом статусу студентских часописа у региону, о односу окружења према овим студентским активностима, те о искуствима у

сопственим академским заједницама, а изнесен је и приједлог да се сви студентски часописи нађу у заједничкој бази података. У овом неформалном разговору, студенти су изнијели како су студентски часописи, иако можда мање квалитетни, свакако највриједнији, јер су резултат преданог и мукотрпног рада који није омеђен бирократизацијом и формализмом попут часописа са научним префиксом. Из ових разлога, студенти су се сложили, ови и слични часописи представљају промоцију лијепе ријечи и доказ слободног дјеловања и неоптерећеног писања, те прилику да студенти упливају у воде интердисциплинарности и нових приступа у раду и мишљењу.

Иако су изнијели бројне критике на рачун свог окружења, академске заједнице и универзитета, уредници ових часописа су се сложили да су представљени часописи примјер праве вриједности и да је будућа сарадња међу њима прилика да се на овим просторима престанемо дијелити по свим могућим категоријама и да, умјесто да односе стално разграђујемо, покушамо да их градиммо на новим темељима.

Александара Савић